

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 k - kr.
Félévre . . . . . 5 " " "
Negyedévre . . . . . 2 " 50 "
Egy órára . . . . . 1 " " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többször
nyomatások alk. szerint jutányos áron vételnek föl. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Nincs garancia.

Bánffy Dezső báró tegnapelőtt ismét Bécsben járt. Ő kegyelmessége mióta miniszterelnök lett, annyit járt már Bécsben, hogy immár fel sem tűnik, ha Bécsbe megy, vagy onnan haza jön.

Hogy most még is e helyen foglalkozunk az ő legujabb bécsi utjával, azt azért tesszük, mert az az értesülésünk van, hogy a miniszterelnök ez uttal nagyon is komoly dologban tárgyalt osztrák kollégája Thun gróffal.

Arról akart Bánffy báró az osztrák miniszterelnöktől bizonyoságot szerezni, hogy az osztrák parlamenti helyzet lehetővé teszi-e a Magyarországgal kötetendő gazdasági kiegyezési javaslatok alkotmányos tárgyalását. Igen, vagy nem.

Thun gróf nem sokat késlekedett a válaszzal. Egyszerűen és teljes őszinteséggel jelentette ki, hogy ő ez iránt semmi garanciát nem vállalhat.

Most tehát úgy áll a kérdés, hogy vagy ismét valamely provizorius intézkedést fog a magyar és az osztrák kormány együttesen foganatosítani, vagy pedig, ha ez bármilyen okból lehetetlenné válnék — ez esetben Magyarország az önálló gazdasági berendezkedésre tenné meg a szükséges előkészületeket.

Bármiként alakuljanak is a viszonyok, egy dolgot már kétségtelenül konstatahatunk és ez az, hogy a kormány

által a magyar törvényhozás asztalára csak a napokban letett, s a gazdasági kiegyezés kérdésében rendelkező 18 darab törvényjavaslatból törvény egyáltalán nem válik.

A magyar kormány ebben a kérdésben alapjában véve haszontalan és céltalan munkát végzett, a mikor ezeket a javaslatokat megkészítette és azokat a törvényhozás elé terjesztette.

Azzal a magyar kormány már az elmúlt év nyarán tisztában lehetett, hogy a kiegyezési szerződésben kikötött ama feltétel, hogy Magyarország csak az alkotmányosan kormányzott Ausztriával köthet államszerződést — be nem következik.

Hogy a kormány ez iránt még kétségben lehetett, csak azt bizonyítja, hogy vagy nem ismerte fel az osztrák parlamenti helyzetet, vagy pedig csak játékot üzött idehaza a politikai közvélemény egyetemes tudásával és magával a törvényhozással, melyet mesterségesen igyekezett ama hiedelembé ugratni, hogy hátha mégis csak megváltoznak Ausztriában az állapotok és mint egyenlő szerződő féllel meglehet kezdeni a kiegyezési tárgyalásokat.

Most már azt hisszük még a kormányt támogató párt is meggyőződött arról, hogy a Bánffy-kormány félreismerte az osztrák politikai helyzetet és idehaza olyan előkészületeket tett, a

melyeket pedig csak az esetben kell vele megtennie, ha valamelyes garanciát nyujtanak neki arra, hogy a kiegyezési javaslatokat Ausztriában alkotmányos uton letárgyalhatják.

Az ellenzéki pártok és a sajtó már a múlt év őszén komolyan figyelmeztette a kormányt, hogy Magyarország nem egyezkedhetik Ausztriával, mert az alkotmányos viszonyok teljes ziláltsága ezt lehetetlenné teszi és egyben felhívta a kormányfigyelmét arra, hogy eltekintve a kiegyezési szerződés megújításától — tegyen meg minden előintézkedést Magyarország önálló gazdasági berendezkedésére.

A kormány akkor nem adott hitelt e körülménynek és elvesztegette az időt a kiegyezési javaslatok előkészítésével s csak most, mikor azok már a magyar törvényhozás előtt fekszenek — jutott eszébe garanciák szerzése végett Bécsbe utazni.

Nos hát Bánffy Dezső báró most személyesen is meggyőződhetett arról hogy a mit az ellenzéki pártok és sajtó ezelőtt 9 hónappal hirdetett, tényleg igaz.

Thun gróf maga jelentette ki, hogy ő semminemű garanciát nem vállalhat az iránt, hogy a javaslatok Ausztriában alkotmányos uton letárgyalhatók legyenek.

Már most csak Bánffy és társa

A népies gróf.

— A Debreczeni eredeti tárczája. —

Írta: **Gyarmathy Zsigáné.**

Volt egy idő, mikor Árpád apánkat azal gyanúsították, hogy lépten-nyomon lenézett az égből és könyesepp hullt a szeméből, mely körülményt a nemzeti büszke öröm okozta volna.

No, ha most beszélni hallaná egyik utódát, gróf Daróczy Oszkárt, ellenkező okból hullnának könnyei jó Árpád apánknak, mert a ki úgy rontaná a magyar nyelvet, mint Oszkár gróf, olyan a sok között is kevés van; még a legnépiesebb írók is messze elmaradnak mögötte.

Idegenben nevedett, ott verte el vagonának nagyobbbrészét és mikor belátta, hogy ez így már nem mehet, akkor sem lépett arra a nagyon eltaposott ösvényre, mely a rohamos élvezetek világából az unottság szürkéségébe vezet.

Egy gondolata támadt, eredeti lesz. Haza jó falusi birtokára, Daróczyra és ott egészen eredeti népies életet fog élni, úgy lesz az neki is, meg a barátainak is. Cselédségét a népből választja s azoktól aztán ellesi, habogy még hiányozna valami a körmönfont népies kifejezések közül. Pár év óta mind csak abban töri magát és már szép eredményre jutott: ime a daróczyi falusi bírónak írt levele:

„Uram bíró uram! Maga nekem megcsinálhat fikkomadta szivesseget. Én határoztam új életet kezdeni, bérlő mehet oláhegyre, én nyolcz, tíz, cselédségemet a romlatlan népből megválasztom az ő ruháikban. Én kérem uram Csillagom bíró, a ki neki lelke van! Sok, sok embereket begyűjteni az én birtokom udvarára, nevét felírni, akar nem akar? ha akar embereket rostálunk uram bíró . . .

Ez már nagyon eredeti kifejezés, gondolta a gróf és úgy folytatta tovább büszke megelégedéssel, hiszen nem is remélt akkora jártasságot a magyaros kifejezésekben: mint fog ezen csodálkozni a falusi bíró.

És a bíró nem csodálkozott, csak annyit mondott:

„Fájától az alma . . . A mint hogy bíró uram se esett messze a fájától, épen olyan volt, mint az édes apja és a fajtájabeli mind. Kissé furfangos, kissé hetyke; ha az ur tudott vele bánni, tekintélyt tartani gőg nélkül, szives lenne kedv keresés nélkül, akkor a bíró megadta a tisztességet és csak háta mögött keresgélte az ur neveltséges oldalait. De ha járatlan a néppel való járásban akkor a bírónál is mint a többinél felülkerekedik, valami csufolódásra készítő ősi humor, melylyel okvetlenül felülteti a jámbor urat.

Oszkár gróf, hazaérkezett. Az összegyűjtött nép ott várta az udvaron. Vasárnap délután volt, tehát mindenki ünneplőben jött. A színes tömeg tetszett a grófnak és arra gondolt, hogy bár ütözött volna maga is szürbe

s darutollas kalapba, az igazán eredeti lett volna.

— Ah, oh! Csillagom, uram bíró szépen vannak . . . Tudja én szeretem a népet, az valami eredeti, az ám.

És a csillagom bírónak ennyi épen elég volt az az idegenszerű rövid, idyges oh oh! A kissé előre horgasztott fej, szintele az arc, lankadt és mégis bémész tekintett nem arra való, hogy a Varga uram fajta magyar pkrasztban tisztéletet keltsen egy gróf iránt.

Tudom már miféle kosztosa vagy az ur Istennek! gondolta és esendes egykedvűséggel várt, míg a gróf visszajő az udvarra. A nép kétrészre oszlott, az avult kőkerítés ho szában álltak, a kiknek nincs szándékuk elszegődni. Az első gazdacsaladok, ezek csak csodalátni jöttek. Az éppen nyilasban levő lombos hársfák alatt egy csoportba tömörült az udvar lendő cselédsége. — Szemrevaló valamennyi ezt már így kötötte ki a gróf.

Nagyon elemében volt, a mint meglátta a kacziás viritó tömeget és olyan sallagos szavakkal kérte a bíró utbaigazítását, hogy az uram Csillagom bíró benső bosszúsággal mondta, noha te ennyire kedveled az értelem nélkül való lesperti beszédet, a mit az ördög sem tud megérteni, majd beszélek én is neked . . . jobb is lenne, ha az ilyen ur ott maradt volna, a hol el élte a fiatalságát, ott a honnan jött — az idegenben.

A gróf kétszer is körbe járta a hársfák alatti csoportot, de egy pillanatra sem érintet

is csak elismerik, hogy vagy félreismerték az osztrák parlamenti helyzetet, vagy pedig megtévesztelni akarták a magyar politikai és parlamenti köröket.

És ma ott állunk, hogy a képviselőház előtt fekszik egy csomó törvényjavaslat, a mely felesleges és nem tett a kormány az önálló gazdasági berendezkedésre előkészületeket, a melyek pedig szükségesek lettek volna.

Bánffy báró ebből megszerezheti magának azt a tanulságot, hogy ha az osztrák állapotokról hünen akar értesülni, akkor üljön itthon.

Bécsben mindig későn nyitják fel a szemét.

A képviselőház ülése.

Az elnöki bejelentések után a községi és némely más erdők s kopár területek állami kezeléséről szóló törvényjavaslat került tárgyalásra.

A javaslatot Bedő Albert, a volt államtitkár ajánlotta mint előadó s utána Kubinyi Árpád szolt röviden.

Barta Ödön mondott erre hosszabb s komolyabb beszédet.

Melczér Vilmos, Ruffy Pál és Jonás Ödön rövidebb felszólalásai után az elnök a vitát bezárta s most a miniszter, Darányi Ignác, reflektált az elhangzott beszédekre. Barta Ödön élt még a zárószó jogával, aztán a többség megszavazta a javaslatot.

Az ülés végén Lukács László pénzügyminiszter válaszolt Thaly Kalmánnak arra az interpellációjára, a mely a munkácsi várnak a közös hadsereg csapatai számára való átengedésére vonatkozott. A miniszter kijelentette hogy a várat csak ideiglenesen engedték át kaszárnyacélokra s a várfokon álló millenáris emlékhöz ezentúl is akadálytalanul hozzáférhet a közönség.

Thaly Kálmán: Nem fogadja el a miniszter válaszát. A munkácsi felelgyár nem is alkalmas kaszárnyának s ő igenis a kegyeletre sérelmesnek tartotta annak idején, hogy a várból fegyházat csináltak s most hogy kaszárnyát csinálnak. A kérdést kis

hazafisággal és körültekintéssel jobban meg lehetett volna oldani s a dicső emlékü várat nem kellett volna a kétfejű sas szárnyai alá helyezni.

A millenáris emlékhöz is — úgy tudja — csak a kaszárnya látogatási órákban eresztik a közönséget.

Azt kívánja, hogy a termék átadassanak arra a célra, mely a millenáris emlékszóbor kegyeleti tényével összeegyezik. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Kossuth Ferencz: T. ház! H. Böszörmény községi közönsége elhatározta, hogy vasárnap népgyűlést tart az önálló vámterület és az önálló nemzeti bank kérdésében. — E gyűlésre H. Böszörmény községi közönsége, de maga a város is hivatalosan meghívta csékelységet is és velem együtt a függetlenség pártot. Nagy csodálkozásomra ma reggel a következő sürgőnyt kaptam: »A belügyminiszter a holnapra tervezett h. böszörményi népgyűlést betiltotta.«

Azt hiszem t. ház, hogy mindenki elfogja ismerni azt, hogy az önálló vámterület és az önálló nemzeti bankért való küzdelem alkotmányos és jogos. (Ugy van a szélsőbalon.) Az iránt elterhetnek a vélemények, hogy e vívmányok megszerzésé üdvös lesz-e vagy sem? A mi meggyőződésünk szerint üdvös; de e törekvés mindenesetre hazafias, alkotmányos, sőt a mostani törvényekben gyökerező, mert mindnyájan tudjuk, hogy még a 67-es törvények is tért nyitnak minden 10 évben arra, hogy az ország megszerezze e vívmányokat; sőt oly párt reszeről, mint a függetlenségi, e törekvés kötelességszerű is. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Nem tudom belátni, hogy a miniszter ur honnan meríti azt a jogot, hogy meghátráltasson egy népgyűlést, mely ily világosan jogos, alkotmányos és mondhatnám kötelességszerű tárgyban lett volna megtartandó. Mert mindnyájan jól tudjuk, hogy azon iránynyal szemben, mely most Ausztriában nyilvánult, Magyarországnak kötelessége kimutatni azt, hogy békén nem tűrné, ha az osztrák követeléseit tulesapongók lennének.

Csak azzal lehet demonstrálni, hogy a magyar közvéleményben van elegendő erő ellenálni az osztrák követeléseknek, ha a közvélemény e kérdésben országoszeré megnyilatkozik. (Ugy van a szélsőbalon.)

Nem is ismerem oly törvényt, mely a

miniszter urnak jogot adna arra, hogy egy teljesen alkotmánycélú népgyűlést eltiltson. És bár jól tudom, hogy május elseje bizonyos szocialisztikus törekvésekkel van összekötve; de hozzáteszem, nem ismerem oly törvényt sem, mely a miniszternek jogot adna e tekintetben, hogy melyik napon engedjen meg s tiltson el egy népgyűlést olyan tárgyban melyek vitatása, ismétlem, az ország mostani állapotában teljesen jogos és kötelességszerű. Mindezeknél fogva a következő interpellációt intézem a tisztelt belügyminiszter urhoz (olvassa):

Interpelláció a belügyminiszterhez.

Mi okkal és mi joggal tiltotta be a belügyminiszter a május 1-jén Hajdu-Böszörményen hirdetett népgyűlést, mely az önálló vámterület és nemzeti bank megvalósítása érdekében lett volna tartandó. (Élenk helyeslés a szélsőbalon.)

Hogy mit felelt Perezel?

Azt, hogy holnap május elseje van; tehát szabad Magyarországon semmi sem szabad.

Gajári Géza s vele számosan élenk megjeleneztek a derék választ, a melyet a többség természetesen tudomásul vett.

Uj rend.

— A járásbíróágoknál. —

A tegnapi napon lépett életbe a járásbíróágoknál az ugynevezett lajstrom rendszer, A laikus közönséget nem nagyon érdekli ez a változás. nem is igen érti, mikor olvassa az erre vonatkozó hivatalos értesítéseket. — De a jogászokat már inkább foglalkoztatja az új rendszer s különösen az a kérdés: mikor annak előnye s vajjon egyáltalán vannak-e előnye?

Minden esetre fel kell tételeznünk az utóbbit, mert hisz különben az igazságyi kormány bizonyára nem változtatta volna meg a már régóta fennálló és számos hibája daczára is gyakorlatinak bizonyult rendszert az újjal, az ismeretlenel.

Azaz, hogy még sem ismeretlen. — Hisz Ausztriából ered, a honnan már sok jót s legalább anyi rosszat vett át az igazságyi miniszter. Ott is lajstromrendszer van most, de mivel nem bizonyított elég praktikusnak közelebb valószínűleg visszatérnek az eddigi s a régi rendhez.

te az a finom, édes illat, melyet a nyílló hársfák terjesztettek, arra sem volt egy tekintete. hml a ragyogó kek egen habzó, fehér tenger alatt emelkedett az ősház tömör odonságával, hiába!

Mindezeket nem látta mint gyermek s ezért nem szólnak most a szívéhez.

— Na ugyebár megmondtam, hogy most mindenfelének csak a paraszt kell? — Kérdi szegye csinos kaczkás menyecske a társaitól; mire a gazda családok csoportjából fitymáló válasz jó.

— Iszen neked már felette nagy is a tapasztalatod!

A gróf sürgeti Csillagom bírót, hogy teremtesse, kezdjenek a dologhoz és rámutat a kaczkias természetre.

— Azon hölgy, mi a neve itt az irásban?

— Szabó Kata.

— Ah, oh! Nagyon esinos. Kérdeje tőle uram, kend, tud ő töltött káposztát és turós csuszát megcsinálni? Akar ő szakácsné itt lenni nálam?

— Tud, akar szakácsné lenni, volt a bíró rövid válasza.

— És az ön véleménye mi róla?

— Nem tudok róla egyebet, minthogy van egy gyermeke, de az urát agyon ütötték.

— Ah, oh szegény! De tovább menjünk, ott van a szende szép teremtés, látszik rajta az ártatlanság... éppen így óhajtom én, mi a neve?

— Peti Bori,

— Ez belső léssen ugy-e kérem, Csillagom bíró, ő egy erényes?

— Átesett a küszöbön — veti oda halcan a bíró, mire Oszkar gróf nyomban feltárja ethonográfiai tudományának ismereteit a falusi házaé magas küszöbeiről és reméli, hogy a szende szép teremtés nem ütötte meg magát azon alkalommal. Aztán mentek tovább névsor szerint.

A Kis Pista névre előlépett egy jó megtermett szép legény, kire a lesütött szemű szende Peti Bori egy lopott pillantást vetett, mire a legény tekintete így válaszolt: csak egyszer ide bejussunk, majd lesz jó világ!

— Ezt a Rákóczy kinézésű fickót megszántam kocsisnak, mit szól uram bíró, tud ő a lovakhoz, hajtáshoz?

— Mint a hajdu a harangöntéshez.

— Hajdu? — hajdu? Ugy tudom, hogy azok híres lovasok voltak, igen?

— A gróf ur bizonyosan jobban tudja azt, mint én.

— Oh, igen én tudom. De uram bíró, ön nagyon érdekesen kifejezi magát, némelyt én szeretnék leírni, fikomadtá.

Azt én is szeretném, mert ha egyszer szóbeszédbe kerül ez a mostani dolog, legalább megmutatom az igazamat abból az irásból.

— Érdekes, érdekes, tovább szólítsunk személyzet embereket.

— Szücs Marcz.

— Ah, ah, Szücs Marcz, tetszik nekem, jól néz ki. Csinálom belőle pinczemestert, jó esz uram bíró?

— Hogyne! Ugyis olyan templomba szokott járni, a hol üveggel harangoznak.

— Ah, van neki vallásossága, az nem

árt soha neki. Gazdának szemlélttem azt az erős egyént ott ni, mi a neve neki?

— Török András. Az asztagban is tűt keres, különben csak addig alszik, míg hasára sűt a nap.

— Csak addig. Ugy hát ő egy szorgalmas alak?

Jó és most kulcsárnénak teremtettél kell egy. Ott van fekete kendős fejű tisztas aszony mit szolt az a hozzá Csillagom uram?

— Az annyit er mint a régi peták...

— Oh, ah! antik jellem — heyes beszed, ön... kend, uram bíró kitűnő férfi!

— Lementén diesérjük a napot, gróf ur!

— Még nekem inas... legény kell...

van amoda csoportosulásban egy ifju, de nem elég peczkes, én szeretem az eredeti rátartóst...

... csak azt szeretem én.

Az Gáspár Gyuri, az apjára ütött, az pedig egy derék becsületes ember volt.

— Rá ütött? Ah, oh! Meghalt az ő apja?

— Meg biz a.

— Nem kell, nem kell! Mehet ő, teremtetten oláh hegyre!

A bíró tekintetéből eltűnt az a csufoló pájkos kifejezés, szvét érintette a Gáspár Gyuri be nem fogadása és ennek ő az oka... aztán eszebe jutott, hogy végre is akármilyen félköttya ez a gróf, de azért még sem jövevény, apja, nagyapja itt született ezen a vidéken, hat fordít egyet ezen a dolgon.

Méltóságos gróf ur! En a paraszt eszemmel nem igen tudnék illendő felvilágosítással járulni, de itt van a papunk, ukeme nagy tudományú ember, ismeri törül-hegyire a népet

A lajstrom-rendszer tulajdonképen abból áll, hogy ezentul nem egy iktató, egy kiadó s egy irattári hivatal lesz. hanem annyi jegyzői iroda, a hány bíró, esetleg két bírónak is lehet egy jegyzői irodája. Még tehát eddig a beadványokat az iktatónak kellett átadni s az elintézt ügyekről a kiadó, vagy az irattáros adott felvilágosítást, addig ezentul az új rendszer folytán, mindenki a megfelelő jegyzői irodába nyújtja be a beadványokat, a hol kiadmányozzák s irattározzák is azokat.

Ennyiben tehát némi könnyebbülés látszik az eddigi rendszerhez képest, a mikor mégis 3 hivatalban kellett egy ügy elintézését megadni, míg ezentul, ha a megfelelő irodában keresik, ott megtalálják az összes vonatkozó adatokat s iratokat.

Az azonban bizonyos, hogy a zavar, legálább egyelőre nagyobb lesz, különösen a nem hozzáértő közönségnél.

Mivel ugyanis a sommás eljárás szerint a sommás perekben a feleknek nem okvetlenül szükséges magukat ügyvéd által képviseltetniük, gyakran előfordul, hogy magánfelek személyesen készítik és adják be a beadványokat.

Az ilyenek azonban eddig is meglehetősen nehézséggel küzdöttek, míg a háromféle hivatal megtalálták s ott a kellő információt megkapták.

Mennyivel bajosabb lesz ez most, mikor először a feől kell tudakozódnunk, hogy vajjon melyik irodánál kell keresni az ügyet s akkor, ha pl. 3—4 ügyet akarna megnézni, 3—4 irodában kell keresgélennie. Ha ugyan azalatt az értesítésre kitűzött idő el nem mulik, amikor aztán újra várhat másnapig.

Nem mondom hogy ezek leküzdhetlen nehézségek, de tény, hogy sok bajt fognak előidézni. Hát még ha ehez figyelembe vesszük, hogy a keresetek és ügyek az alperesek neve szerint más-más bíróhoz osztatnak ki. Ez nagyon kellemetlen különösen az ügyvédekre s tekintetben nem tudom, miért esik kivétel alá a főváros, melynek bíróságánál a miniszter a kamara felterjesztésére megengedte, hogy a keresetek kiosztásánál a felperesek nevei lesznek irányadók.

Igy tehát ha egy K.-val kezdődő czégek 50—60 pere van, az mind egy bíróhoz kerül, ahol azokat könnyen megtekintheti. Míg ha az alperesek nevei után osztják ki a pereket, mint nálunk is és Budapestet kivéve, az egész or-

szágban, akkor egy czég minden ügyét ott kell hogy keressék, hová alperesek kezdőbetűje szerint kiosztatott.

Személyzetet nem fognak ez új rendszerrel megtakarítani, sőt talán — hogy minden bírónak meg legyen az irodája — itt-ott szaporításra is szükség lesz. — Várnunk kell tehát, míg az idő s a gyakorlat esetleg igazolja a lajstrom rendszerhez kötött reményeket.

Lehet, hogy jól beüt, lehet, hogy csak olyan kísérlet lesz, amely tetemes dolgot, sok költséget igényel, amely csak mellekesen említve fel, — még azzal a hátránnyal is jár, hogy a jelenlegi beadványi nyomtatványok nagy része használhatatlanná válik, a mi szintén kár.

— — — A mi speczialiter Debreczent illeti, bizunk benne, hogy bíránk ismert buzgósága és szorgalma ez új rendszer okozta nehézségeket is le fogja győzni. Legfeljebb a tekintetben volna kívánatos némi változás, hogy az értesítések ideje meghosszabbítsassék, mert a most kiirt idő erre — tekintettel az egyre növekedő ügyforgalomra, az ügyvédek és magánfelek nagy számára kevésnek mutatkozik. A gyakorlat remélhetőleg ebben is megmutatja a helyes irányt.

A közönség pedig, a melyet a rendszerek, különösen a technikai részt illető rendszerek nem érdekelnek, bizonyonnyal így gondolkozik a dologról, a mely egyébként mindnyájunk nézete is:

— Nem bánom én, akárféle „rendszer-t” használnak is. Csak jól és gyorsan működjenek az igazságszolgáltatás szervei, a többi mellékes.

Dr. A. Á.

A háború.

Konfliktus Ausztria-Magyarország és az Unio között.

A spanyol-amerikai háborúról érkezett táviratok között legjelentősebbek azok, melyek azt hozzák hírül, hogy Amerika Ausztria-Magyarország ellen fordult. A washingtoni és a newyorki újságok külön kiadásban föltűnő betűkkel hirdetik, hogy Ferencz József osztrák császár és magyar király pénzküldeményekkel támogatja Spanyolországot és Mária Krisztina régenskirálynénak jelentékeny pénzüsszeget küldt a spanyol flotta gyarapítására. A washingtoni Sun azt mondja, hogy Mac Kinley a közvélemény nyomásának engedve, fenyegető jegyzéket küldött ezért az osztrák-magyar külügyi kormányának. Igaz, hogy ezt a felhivatalos Fremdenblatt megegyeztetve, de a Newyork Herald szerint Mac Kinley már tilakozott is Hengelmüller osztrák-magyar követnél és kijelentette, hogy ennek az eljárásnak a következményeit le fogja vonni.

Ezekre az amerikai kószahírekre az osztrák-magyar miniszterium csakhamar megadta a kellő választ. Autoritativ helyről jelentették, hogy Ferencz József király egyetlen fiúért sem adományozott a spanyol flotta javára és Goluchovszki gróf utasította Hengelmüller washingtoni követet, hogy az Unio kormányának ezt a leghatározottabban jelentse ki.

Az Egyesült-Államokat nem is ez a kőszahír bántja, amelynek alaptalanságáról Amerika teljesen meg van győződve, hanem az, hogy az osztrák-magyar kormány nem akar semlegeségi nyilatkozatot tenni.

Az amerikaiak bizonyára még nagyobb kommentárral fogják kísérni azt a hírt, amely Pólaból érkezik: Az osztrák-magyar haditengerészetnek a legnagyobb cirkáló hajója, — a Mária Terézia — ugyanis parancsot kapott, hogy haladéktalanul tegye meg a szükséges intézkedéseket arra, hogy a jövő hét elején elinduljon Kubába.

A háború eseményeiről vettük a következőket:

Madrid, máj. 2. Havannai távirat szerint három amerikai hajó megkísérelte Cienfuegro bombázását, kárt azonban nem tettek, mert a lövegdarabok 4 mértföldnyire a kikötő partja előtt estek le. Az erődök nem viszonozták a tüzet, mert a hajók lőtávon kívül estek. A városban nyugalom van.

Madrid, máj. 2. A Filippi szigetek főparancsnokától távirat érkezett, amelyben közli, hogy a stratégiai helyzet javítására és az ellenséggel szemben való ellenállás, valamint Manilla védelmének hathatósabbá tételén egy hajóraj Cavite előtt horgonyoz, hogy a mozgósított önkéntesek között a fegyverek szétosztását folytassa és ezzel a lelkesedést a tartományokban emelje. Ha az ellenség megkísérelné a partraszállást, mindnyájan teljesíteni fogják kötelességüket a haza integritásának megvédésére.

Madrid, máj. 2. Baseelonából tegnapi kelettel jelentik: a tengeri hatóság megakadályozta, hogy az amerikai hajó a kikötőbe bejusson, a nemzetközi jog iránti tiszteletből azonban nem foglalta azt le, bár már szénnel meg volt rakva. A hajó folytatta útját Marseille felé.

Rio de Janeiro, máj. 2. Az Oregon amerikai hadihajó ideérkezett.

Madrid, máj. 2. Manillából nem érkezett újabb hír. A kamara tegnap a felirati javaslatot tárgyalta. Salvator kijelentette, hogy most nincs helye a politikai vitának. Most a hadsereg és a tengerészet beszéljen.

Madrid, máj. 2. Sagasta miniszterelnök a külföldön elterjedt hírekkel szemben kijelentette, hogy a spanyol hajóraj, amely a Capverdi szigeteken állott, jelenleg a nyílt tengeren van. Kikerült azonban minden czélzást arra vonatkozólag, hogy a hajóraj milyen irányban halad.

Kik akarnak honvédtisztek lenni ?

Fölvétel

a honvéd hadapród iskolákba.

Az 1897-ik évi XXIII ik t. cz. értelmében szervezett m. kir. honvéd hadapród iskolákban 1898/99-ik tanév kezdetén betöltendő helyekre vonatkozó pályázati hirdetmény, Debreczen sz. kir. város tanácsának katonai ügyosztályához (Hungária épület II. emelet) megérkezett, hol is d. e. 9—12 óráig naponta megtekinthető.

A növendékek eltartásának és kiképzésének költségei az államköltségvetést, illetőleg a honvédelmi tárczát terhelik; e tekintetben tehát a honvéd hadapród iskolákban valamennyi hely díjmentesen s a növendékekért csak az évi tandíj fizetendő. A tandíj, — mely a viszonyokhoz képest időről időre újból állapítatik meg — az 1898/99-ik tanévre következő:

a) A m. kir. honvédség cs. és kir. közös hadsereg és hadtengerészet tényleges nyugdíjas es rokkant állományának összes állománycsoportjaiba tartozó tisztek evangélikus és görög-katholikus katonai tisztviselők, katonai karmesterek altisztek és rangosztályba nem sorolt katonai havi díjasok törvényes, vagy törvényesített fiai számára évenként 12 forint.

b) Tartalékos és szolgálaton kívüli viszonyban levő tisztek, továbbá udvari és polgári állami tisztviselők és alkalmazottak, nemkülönbön törvényhatósági tisztviselők törvényes vagy törvényesített fiai számára évenként 80 ft.

c) Minden egyéb állampolgár fiai számára évenként 150 ft.

Ezen tandíjfizetés kötelezettségére való tekintettel tehát a folyó évben betöltendő 200 hely a következőképen oszlik meg:

a) 169 fizetési hely, a mely helyek után járó tandíjat a felvett növendékek hozzátartozói kötelesek viselni;

b) 31 alapítványos hely, a mely helyek után járó tandíj az e czélja létesített alapítványok jövedelméből fedeztek s ugyanabból még 50 forint évi zsebpénzzel is láttatnak el a felvett növendékek; ezen alapítványos helyek között van Debreczen sz. kir. városnak is egy alapítványa, melyre igény jogosultsággal debreczeni illetőségű ifjak bírnak; ilyenek nem létében bármely más illetőségű magyar állampolgárok.

A lovassági szolgálatra kiképzendő valamennyi növendékért, a rendes tandíjon felül még 200 ft. fizetendő a IV-ik évfolyamba lo-

kérjük meg az idevaló fáradságra és terjeszszük elibe a dolgot.

Mit terjesszük? Nem terjesszük! Ki nem állhatok az a fajta embert! Én csak népet imádkozok... vannak nekem két szemem, a mit megnézek, meg van látva, úgy bizony teremtet Csillagom birom!

Nézze, nézze gyönyörűséges trupp, a szemem villámlik tőlük, úgy ragyognak. Ugyan kérem önt gyűjtse ide közel hozzám, tartani akarom én a bé fogadó beszéd ő nekik. Népies nyelven úgy a mint uram, Csillagom birómmal beszéltem.

Hát úgy is jó És a mint bíró uram ezt mondja szemében újból felesillan a kinevetésre való kedv. A gróf beszélni kezd, a jövőbeli népies eselédesség összenéz s a mí bíró uramnak a szemében csillog, az pajzán duhajkodó kedvvé fokozódva lobog a fajtájabeliek kigyult arcán,

Szabó Kata a esürbíróval, Peti Bory a Rákóczy arczu kocsissal egyetértve kacsingatnak és a gróf sujtásos szavakkal sallangozza azon reményét, hogy immáron teremtetett, a népies ártatlan szüz fehér lilioma kötözik neki az ősi kastélyába, úgy ám csillagom, adta a ki lelke van!

És a ősi kastély öregesen, csendesen hallgatja az ivadék szavait és a házbó fehér felhők fényesen ringanak sötét csucsai felett. Bíró uram pedig egyet ránt a válán, végig tekint az új eselédésen és valami olyat gondol, hogy na ha ezek sem tanítanak meg amugy isten igazában magyarul, akkor bátran visszamehetsz oda, a honnan jöttél,

vagló oktatáshoz megkívánt szükségletek beszerzésére.

A magasabb évfolyamokba felvételnek helye nincsen.

Folyamodványok fizetése helyekért, közvetlenül a pécsi vagy a nagyváradai honvéd hadapródiskola parancsnokságánál nyújtandók be és pedig június 15-től kezdődőleg augusztus 15-ig.

Táviratok,

Nem volt munkás tüntetés.

Lemberg máj. 2. (A Debr. ered. táv.) A munkások részéről ott rendezett ünnepély rendes lefolyású volt.

Páris, május 2. (A Debr. ered. táv.) A vasúti munkások kongresszusa 53 szavazattal 13 ellen elhatározta az általános munkás ünnepét.

Páris, május 2. (A Debr. ered. táv.) A városi rendes vasárnapi képet nyújt. Az országból érkezett táviratok jelentik, hogy tüntetések nem voltak.

A cicerita rend ünnepe.

Veszprém máj. 2. Nagy pompával ment végbe tegnap Cincen a ciceriták jubileumi ünnepe. — Az apátság gyönyörű épületében Vajda Ödön apát fogadta a nagyszánu vendégeket. Hornig veszprémi püspök megjelent több kanonokkal egyetemben. Az ünnepi misét megelőzőleg dr. Mihályfi Ákos bpesti cicerita tanár mondott nagyhatású prédikációt, melyben megemlékezett a rend múltjáról és működéséről. Misa után a vármegyei küldöttség tisztelt az apátnál, kihez Kolozsváry alispán intézett üdvözlő beszédet. Vajda apát köszönetet mondott az üdvözlőért. Erre a ciceriták volt tanítványai nevében Kenessey Miklós jelenleg enyingi főszolgabíró fejtegette ki a tanítványok háláját. Később a papság testületileg tisztelt Hornig püspököt. — Délben a rend ebédet adott, melyen számosan voltak jelen. Az asztalfőn Hornig püspök ült, mellette két oldal Vajda apát és Kolozsváry alispán.

A krétai kormányzó.

Konstantinápoly, máj. 2. Pétervárról érkezett megbízható hírek szerint Dnevad bégnek a krétai kormányzó állás betöltése és a hadi kárpótlási hátralék rendezése ügyében történt kiküldetése sikertelen maradt.

Ujdonságok.

Május.

Tegnap köszöntött reánk az esztendő ötödik hónapja: a virágos szép május, melynek érkezését már kora reggel harsogó zene hirdette Debreczen utcáin. És mindenütt kinyílnak az ablakok s leányok, asszonyok, gyerekek mosolyogva üdvözlők a májusreggeli köszöntőt.

Május régi római kalendáriumban az évnek harmadik Maja istennőnek szentelt hónapja volt. Faluhelyen ma már erősen készültek a tegnapi napra s boldog lesz az a leányzó, akinek szülőháza előtt ott áll a virágos bokretával és piros selyemszalaggal díszített sudar májusfa. Hegyen-völgyön mindenütt örömet kelt május érkezése.

A gazdának most már bőven akad dolga a ház és udvar körül. A magtár, a pincze a szénapalyta és padlás tisztogatásán és szelölözésen kívül a gabonakészleteket is meg kell forgatnia. Aztán e hónapban kezdődik meg rendszeren a szarvasmarha legeltetése, a két-nyiretű juhok mosása és nyírása a gazdasszonyok pedig még mindig ültetik a kottlós tyukot, miközben a kislábák és ruczák számára jó gyepelgelőről gondoskodnak. A mezőn kezdetét veszi a répa és káposztarépa-ültetés s

most kezdi meg a kapásnövények kapálását. A gyümölcsösben a nemes gyümölcsfákat, ha kissé száraz idő jár, gondosan megöntözik s a fattyuhajtásokat lenyesik. A szőlőben az első kapálást s karózást bevégezve, a hónap második felében megkezdik a zöld oltást is. Sok gazdasági gondoskodás közben aggodva néz a gazda a Pongrácz — Szervác, Bonifácé felé várja a hó 15-ét, Orbán napját, mikor a májusi fagyokat a legjobban megérzi. Sok szépet mond a plánéta a májusban született nőkről, kik szerinte szépek, nyájasak boldogok, férjüket boldogítják, — akikre szó szerint ráillik a nóta:

Nem anyától lettél,
Rózsafán termettél:
Piros pünkösdi napján
Hajnalan születél...

* **Közgyűlés a vármegyén.** Rásó Gyula alispán ma küldte meg a vármegye törvényhatósági bizottság tagjainak a május hó 7-ik napján tartandó rendes közgyűlés tárgysorozatát. 85 tárgy kerül a közgyűlés elé. Ezek közül az alispáni jelentések 39-et, a főszámvevő jelentései 46-ot tesznek.

* **Ev. ref. iskolaszéki ülés** tartott szombaton d. u. 3 órakor az egyháztanács termében, nagy. Mitrovics Gyula lelkész iskolaszéki elnök vezetésével. Elnök minden tekintetben kimerítő havi jelentése melyből fáradhatatlan tevékenysége a tanügy körül tünt ki elismerő tudomásul vétetvén, K. Tóth Kálmán és Dicsőfi József lelkész uraknak a körükbe eső iskolák látogatásáról való jelentésük olvastatott fel. Több a tanügy iskolák egészségi viszonyait előbbre vivő javaslat tételét e jelentésekben, melyek között igen figyelemre méltó egy régi hiány pótlása, az elemi iskolák udvarainak jó vízzel való ellátása. Felettebb fontos volt Jeney Miklós előadó javaslata, melyszerint ugy ez iskolai hiányok, mint a túltöltött iskolák miatt tantermek építése, általában az összes elemi iskolai szükségletek gyökeres megoldása végett egy bizottság küldetett ki, melynek tagjai Mitrovics Gyula isk. széki elnök vezetésével mellett Nemethy Lajos, Kiss Albert lelkészek, Aczél Géza, Roncsik Lajos, Jeney Miklós és Sáfár László presbyterek. E bizottság alapvető munkát kezdte nagy horderejű kérdés minden egyes fázisainak merlegelésével, megkönyvitendő az egyház és város küldötteiből álló vegyes bizottság munkálatait, hogy a szükségletek a többek közt főleg a már rég tervbe vett és az egyházkerület által újabban megszürgeltetett központi f. iskola telepítése is lehető lesz f. év szeptember havában már keszen lesz.

* **Szinészesküvő.** A távozó szintársulat kis szökeparókás Tryilbyje férjhez ment. Ma délelőtt mondotta el a holtomiglant az oltár előtt. Nem úgy mint a szinpadon szokás a harmadik felvonás végén, hanem komolyan igazán. Tanna Frigyes a szintársulat kedvelt fiatal művésze vezette oltárhoz Hami Margit kisasszonyt. Fél tíz órakor történt a római. kath. templomba hajtattott a fiatal művészpár, hol az egyház szertartásai szerint esküdtek egymásnak örök hűséget. A fiatal pár még a délelőtti folyamán elutazott a szintársulat nyári állomáshelyére, Maros-Vásárhelyre, hol a szinlap már Hami Margit asszony feléptét fogja hirdetni, és az ottani közönség már Tanayné nevét fogja hangoztatni a felvonások végén.

* **A városi dalárda hangversenye.** A városi dalárda mielőtt konstantinápolyi körutjára indulna a Margit-fürdő dísztermében hangversenyt rendez, melynek különös érdekességét kölcsönöz Kunos Ignác dr. fölölvásása. A hirneves orientalista a török és a konstantinápolyi viszonyokról olvas föl. A hangverseny május 8-án vasárnap lesz. A közönségnek ekkor nyílik alkalmát utoljára gyönyörködni dalárdánk művészi énekében mielőtt a nagy utazásra indulna. Ismétellen felhívjuk az érdeklődők figyelmét, a kik utazni akarnak, hogy idejében jelentkezzenek Krasznay Ferenc dalárda-egyesületi titkárnál, mert az utlevél, vasúti, hajójezy, a menetjegyirodával való végleges megállapodás sok fáradságba és időbe kerül.

* **Elmaradt tanácsülés.** A ma délelőtti rendes tanácsülés elmaradt. A polgármester holnap d. u. félnégyre hívta össze a tanács-tagjait.

* **Díjlövészet.** 1898 Május hó 1-én tartott lövészet eredménye. Díjat nyertek. Legjobb mélylövővel Wesszter István 2 koronát. Legtöbb körrelövővel Fürst Ödön 2 koronát.

* **Szabolcsi szoczialisták.** A nyiregházi királyi törvényszék szombat este hirdette, ki a kárászi zendülők ügyében hozott ítéletet. A pört tudvalevőleg a miatt indították meg kárászi parasztok ellen, mer. ezek februárban megostromolták a kisvárdai járásbírószágot, hogy kiszabadítsák onnan elfogott cucilista pártvezéreiket. A vádlottak valamennyien tagjai voltak a Várkonyi-fele független-szoczialista szövetségnek. A tárgyalás hetfőn kezdődött és ma este fejeződött be. Az ügyész négy óráig tartó beszédében a büntetőtörvénykönyv 163 paragrafusa alapján kért a vádlottakra ítéletet. A törvényszék három vádlottat tizenöt tizenöt havi, nyolcat tizenkét-tizenkét havi, hatvanhatet kilencz-kilencz havi börtönrre ítélte. A büntetésből egy hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttek vettek. Valamennyi vádlott felebbezett. Az ügyész a büntetés szigorításáért felebbezett. Megyery elnök békés magaviseletre intve az elítélteket, egy kivételével valamennyit szabadon bocsátotta.

* **Kossuth Lajos mauzoleuma.** A fővárosi középítési bizottság tegnapi ülésén tárgyalta a középítési igazgatónak Kossuth Lajos mauzoleumára vonatkozó tervezetét. Az igazgató két alternatív tervet mutatott be s a bizottság azt a tervet fogadta el, a melő a harmadik kapu útjának s a Nagy-Krisztus keresztelésénél állítja föl a siremléket. A mauzoleum 155 méter távolságra van Kossuth sírjától.

* **Elűtötte a kocsi.** Ma reggel a 197 sz. berkocsit Korzolyak Sandor hajtott. Kiöb-bet ivott az elégnél s vigyázatlanság folytán a városbáza előtt elűtötte Lókodi Mihály szolgát. Lókodi csak kisebb sérülést szenvedett. A kocsist a rendőrség megbünteti.

* **Dóczi Imre** debreczeni ev. ref. főgim. igazgató, mint miniszteri megbízott, április 24—27 napjain Halason tartott szemlét az ottani ev. ref. főgimnáziumban a görög-latin nyelv és görög-pótló tárgyak tanítása fölött.

* **A kerékpáros egyesület felvonulása** Vasárnap mutatkozott be a debreczeni kerékpáros egyesület a nagy közönségnek. Délutáni fél 3 órakor már mintegy 35 egyleti tag várta az indulást a Margit fürdő gyakorló téren, honnan is 3 órakor a menetparancsnokok vezetésével, egyenlő fehér sapkában, egyleti jelvényükkel testületileg vonultak a tagok a Nagy-Péterfián, Piaczón keresztül az államasvasúti indóházig, s onnan néhány percznyi pihenés után a N.-Várad-utcán át a nagyerdei Dobos pavilonig oly példás rendben, hogy ezzel — városunkban különben is ritkán előforduló — kedves látványt nyújtottak a közönségnek, mely eddig is rokonszenvennel viseltetett az ifjú egylet iránt — daczára, hogy nem ösmerte másképp mint hirből — de ezután meglehet győződé az egylet, hogy ha

hasznos dolgokkal igyekszik élvezetet szerezni a közönségnek így pl. virág corsó, bicikliz versenyekkel s b. tartós és hathatós pártolásra számíthat. — Dicséret illeti a felvonulásban résztvevő két hölgyet is szíves közreműködésükért. Az impozáns felvonulás méltó befejezésül a Margit fürdő nagytermében este ismerkedési estély volt, melyen az első poharköszöntőt Laszgalner Kálmán egyleti elnök mondta, eltevén a bicikli kört. Utána még számos poharköszöntőt hallottunk. A kedélyes társaság Zech bácsi vacsorája után a Magyarfi fiúk magyar nótái mellett késő éjfélig együtt maradt s bizonyára lehetett ott sok olyan kerékpáros, aki nem tudott eléggé egyenesen haza kerekézni.

* Halálozás. Résztvétel vettük a következő gyászjelentést, melyet az öngyilkos Imre Lajos kollégái adtak ki: A debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet hallgatói szomorodott szívvel jelentik felejtethetetlen kártársuknak és barátjuknak I m r e Lajos III. éves hallgatójának élete 21-ik évében, 1898. április hó 28-ikán hirtelen történt gyászos elhunytát. Boldogult hült tetemei folyó hó 30-ikán délután 3 órakor fognak az ev. ref. vallás szertartása szerint tartandó ima után a közokozásból a pályaudvarhoz szállíttatni, honnan Miskolcra vitelve fog az urak-utca 14. számánál május hó elsején tartandó ima után örök nyugalomra tétetni. Nyugodjék békével! Debreczen, 1898. április 29.

* Harczászati lögyakorlat. A cs. és kir. 39-ik gyalogezredhez bevonuló tartalékos legénység harczászati lövése, f. évi május hó 13 és 17-én, délelőtti lesz megtartva a város részéről Stark Martonnak berbe adott parlagi birtokon levő harczászati és nagytávolsági lövőterez. E területet a jelzett napokon a katonaság a közlekedés elől elzárja, mire már most figyelmeztetjük a közönséget.

* Püspöki látogatás Antal Gábor, a Dunántuli ev. ref. egyházkerület püspöke, most végzi a b-somogyi egyházmegyében a törvényszerű egyházlátogatást. Szigetvár erintésével meglátogatta eddig Hatvan, Pata, Nagy-Dobza, Búrús, Gyöngyösmellek ref. gyülekezeteit és ez egyházak filiját. A gyülekezetek mindenütt ünnepélyes díszszel fogadják. A határig mindenütt zászlókkal lovas bandériumok mennek elébe, a falukba érkezésekor harangzugas között az egész község népe az utcán ünnepi öltözetben. A püspök szép beszédei hithűségre s erkölcsi tisztességre, a polgári hatóság iránti tiszteletra, s engedelmességre, a felekezetek közötti békességre intő szavai felekezeti külfönség nélkül nagy hatást idéznek elő.

* Vendéglősök kongresszusa. Az országos nyugdíjas és a vendéglősök kongresszusát előkészítő bizottság fényes mulatságot fog rendezni e hó 12-én a nagyerdei Dobos pavilonban. A szűkebb intézkedések ide vonatkozólag lázas tevékenységgel folynak. A siker érdekében a bizottság sem időt, sem fáradságot nem kímél. A meghívók már szétbordáltak. Felkértek mindazok, kik megívták még nem kaptak volna s arra igényt tartanak, hogy eziránt Kovács Dezső bizottsági elnökből (Hungária kávéház) fordulni sziveskedjenek.

* Elhunyt matróna. A következő gyászjelentést vettük: Huttlesz Kazmér, özv. Maier Ottóné és Huttlesz Katalin gyermekei Blanka és Palma mély fájdalomtól megtört szívvel tudatják a felejtethetetlen jó anyának: illetve nagyanyának néhai özv. Huttlesz Istvánné szül. kiskarándi és nagyváradi Nánássy Johannának életének 68 évében, hosszas betegség után f. hó 1-én d. u. 3 órakor történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 3-án d. u. 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a Nagyváradi-utca 2086 sz. háznál tartandó gyászima után a Kossuth-utcai temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Mely végítzesétélre rokonainkat s ismerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen 1898. május 1. Áldás és béke poraira! A temetést Gebauer K. első érczkoporsó gyár rendezi.

* A kerékpár egyesület lapunk utján felhívja az egyleti tagokat, hogy a gyakorlóteret a megállapított gyakorló napokon kívül is minél gyakrabban és tömegesebben legyenek szivesek látogatni. Egyben tudatja, hogy a jövő het vasárnapján kirándulást rendeznek M.-Pécsre, s a részvételre tömeges meglepetést kérnek. Az elnök.

* Jegyzői szigorlat, Pap Miklós segédjegyzőt folyó hó 16-án bocsájják jegyzői szigorlatra. Az iratbeli vizsga 10-én lesz.

* Szerencsétlenség a h. bősörményi templom építésénél. Patay József debreczeni illetőségű 36 éves — kinek neje s 4 gyermeke van — a mult heten Pénteken d. u. 5 órakor a H-Bösörményben épülő új templom nyugoti részén 5 méter magasan az építő állványhoz tartozó pár méter hosszú állványfakat dobálta le, miközben egyik ledobott fa az ajtóból őt is lerántotta a torony belsejébe a földre. Az itt levő állványfakra a bal oldalára esett le oly szerencsétlenül hogy a bal lába csontját a csonttömbben eltörte s balarcát is meghorzsolta. Az első segélynyújtást Dr. Konrad főorvos s dr. Konrad Béla nyújtották. A sérültet székeren a közokozásba szállították.

* Végtagyalások. 1898 május 2-től május 9-ig cz. alábbi ügyekben lesznek végtagyalások. 1898 május 2-án Hétfőn Rácz József ellen, — sikkasztásért. Ungvári János s társa ellen sikkasztásért. Tatár Gusztáv ellen hatóság elleni erőszak büntetése. 1898 május 4-én szerdán Tikó Sándor ellen gond. okozott s. t. sértés vétsége. Máry György s társai ellen s. t. sértés büntetése. Kerekes Kálmán g. o. s. t. s. vétségért. 1898 május 5-én Csütörtökön Balla Lidia ellen lopásért. Fellner Ferencz ellen lopásért. Hegedűs Pál ellen lopásért. Kálmán Ferencz s társa ellen. Ugyanazonnap itélthirdetések 1898 május hó 6-án Pénteken Nagy Ferencz s társai ellen s. t. sért. büntetést. Özv. Bertalan Gáborné s. társai ellen lopásért.

* Járványos állapotbetegségek. Hajdu vármegye területén veszettség: H.-Hadházon 4 udvarban fordult elő. Takonykór és bőrféreg: Földesen 1 udvarban fordult elő. Sertésvész, Csege, Hajdu-Nánás, Hajdu-Bösörmény, Téglás, összesen 4 községben fordult elő.

* Talált csontváz. April hó 20. Hajdu-Bösörményben, az ugarban, a Varga Géza féle tanyán, egy férfi koponyáját, csontvázat találtak. A tanyaház minden alap nélkül volt lerakva ezelőtt 9 évvel, most téglával rakták ki az alját, így bukkantak rá ásás közben a kőművesek s napszámosok. Oláh Miklósné erről a rendőrségnél jelentést tett. A rendőrség kiment s vizsgálatot tartott. Orvosi vélemény szerint a csontok magas, erőteljes ember csontjai voltak s 50 év óta lehetnek a földben. Azt vélik: hogy valami orosz katona csontváza lehet, 1849-ben sok orosz katona halt el itt, a lakosok — amint beszélnek — sokat eltettek láb alól, ahol csak lehetett. — Lehetséges, hogy ilyen barangoló, valamelyik hajdu által megölt orosz katona csontjai a találtak. A vizsgálat után ismét eltemették a csontokat.

* Öngyilkos öreg. Az öreg Kaderász Violánd, egykor népszerű, híres cukrász, tegnap reggel Csapó utcza lakásán felakasztotta magát, mire észrevették, meghalt. A közokozásból temetik ref. szertartás szerint. Tavaly egyik fia is öngyilkos lett. Az elszegényedésen kívül talán ez is busította az öreg urat.

* A kismester utcza Othello. A féltékenység csunya bogara, a zöldszemű szörnyeteg oda fészkelte magát a Kovács Lajos honvéd szívébe. Szeretett egy karcu teremtést, a kit féltett a szellőtől is. Együtt jártak a télen minden mulatságon a ropogós csárdást s a honvéd dobos févilágért meg nem engedte volna, hogy az ő szívefele mással is táncba menjen. Ilyen nagy szerelében aztán beszokott következni a kedves harag is, amikor a szerelmesek durcások és truccolnak egymással. Kovács Lajos is truccolt az ő rövidszok-

nyás angyalával s tegnap délután a nagyerdei levelesben nem hivatva tánczra. Gyönyörködött a szerelmes leány szótlanóságában s megkínította a szegényt, azzal, hogy nem tánczolt vele egész délután. Szép szerelmese, mikor látta, hogy a nap tűnő felben van s ő a szép májusi délutanon még csak egy csárdást se járhat, vissza truccolta a legényt. A legelő kérővel, Geller Ferencz bolti szolgával táncba ment. A cigány annak rendje-módja szerint huza s javában tánczoltak már, mikor Kovács Lajos honvéd dobos észrevette, hogy az ő szíve választotta feladta az engedelmisséget és tánczolni mint. Dühösen rántotta ki begnétját, utat tört magának s amilyen erővel csak bírta, fobe ütötte a bagnetál Geller Ferencz boltszolgát. A cigány abba hagyta a zenét. Óriási zűrzavar támadt. Geller Ferencz verbeborultan terült el a földön. Kovács Lajos honvéddobos megugrott, de a széles, bagnetót ott hagyta a földön. Észrevette ezt Papp Gábor szakaszvezető és odaadta Deutsch Mór közlegénynek nehogy a rendőrök elvigyék. De a rendőrök jobban bírták a futást es a bagnetot elvitték. Geller Ferenczet pedig beszállították a közokozásba. Az orvosok megvizsgálták. Harmincz centiméter hosszú a fejsébe és két centiméter koponyatörést szenvedett. A szegény ember eszmélet nélkül fekszik, talán meg sem éri az estét.

* Igen elegáns nyári női toilletteket. gyönyörű szép női ruhákat keszit a legújabb divatlapok mintáira Kronovitz Matild Nagyuj-utca 1707. sz. a. Weinberger Lajos ur házában.

* Virtus. Bana Sándor Ondódon lakó majoros tegnap délután véres fejjel jött be a rendőrségre panaszt tenni három részeg talyigás ellen, akik állítása szerint minden ok nélkül — még csak nem is ismeri őket — Hatvan-utca végén reárohantak, saját botját elvették s azzal véresre verték, aztán felkaptak talyigákra és elnyargáltak a zajra elősiető 50 és 3 számú rendőrök elől. Az egyik talyigás nevével sikerült csak megtudni, akit Mezei Sándornak hívnak. A bevett fejű Barna Sándor sebeit Szentpály Benő kerületi orvos kötözte be.

Egy régi jó barát.

Egy gyászos napon — mert hát az lett a kimenetele — a princípálisom elutazott és erősen meghagyta, hogy a hivatalos hatórán túl is fogadjak klienseket.

En természetesen egész délután nem csináltam semmit, még csak ki sem nyitottam az irodát, hanem úgy öt óra felé rágyújtottam egy pompás szivarra (a princípálisom egy otthon hagyott kabátjában találtam) s elindultam a sétatér felé azon szándékkal, hogy meghallgatom a katonazenét.

Mikor oda értem, még nem szólt a zene. Elhatároztam, hogy míg megkezdődik körutat tesztek a sétányokon.

A hullámzó közönség közzül mindjárt lekötötte figyelmemet két bájos hölgyecske. Az egyik hosszú, lenge tündér volt, ellenben a másik nagy hajlandóságot mutatott a szétterjedésre.

Kissé rajtok feledtem tekintetemet. Ebben a pillanatban egy uri ember állt elém.

— Szabad kérnem egy kis tüzet?!

Oyan hangon mondta ezt, hogy bátran vehettem volna kérésnek is követelésnek is.

— Végig néztem. Testét (valamikor) elegáns ruha fűdhetette, máskülönben hosszú, lértatermetű uriember volt. Készséggel nyújtottam oda szivaromat.

— Tessék!

Rágyújtott, majd elismerő fejbőlintással szemembe fujta a füstöt s tovább ment, jobb lábát kényelmesen huzva maga után, a mint valamelyik mágánstól láthatta.

Nem sokáig tűnődtem egyéniségem, mert újra megláttam azt a két bájos teremtést, a mint egymás karjába kapaszkodtak s nevetgélve fordították fejcskájukat hátra.

Utánuk siettem, de vesztettem, — mert éppen ebben a pillanatban kezdődött meg a

katona zene. A dobos nagyot ütött az instrumentumára, én meg — minthogy erre nem valék elkészülve — megijedtem és ijedtemben valakinek a lábára leptem. Ez a valaki pedig nem volt más, mint az én fentebb említett tüzet-kérő uri emberem.

— Szsz... jaj!... szamar! Nem tud vigyázni?!

— Mit mondott az ur?!

— Hallhatta, hogy mit mondtam!

Máskor boesánatot esdekelve odébb álltam volna, de mivel láttam, hogy az én két ideálmom érdekek várja a tovább-fejlődést, oda dörögtem:

— Tudja az ur, hogy én — megölöm!

— Hohó, fiatal barátom, én is ott leszek! Mert már én is lovagias megoldást akarok!

Atnyújtottam névjegyemet. Ő is zsebébe nyult, — egy darabig kotorászott benne, aztán így szólt:

— Sajnálom, nem adhatok, éppen most nincs nálam, hanem ez mit sem változtat a dolgon.

Majd egy pillantást vetett az odanyújtott névjegyre. Arczáról hirtelen eltűnt a hannibáli vonás és örömmel rohant felém:

— Hogyan, te volnál a Danyi? A Fekete Danyi?

— Igen uram, én — én vagyok.

Megragadta mindkét kezemet s erőszakkal kezdett vonszolni egy üres pad felé.

— Hidd el, sohasem hittem, hogy mi meg találkozunk is az életben!

— De kérem... tévedni méltóztatik.

Szemrehányó hangon felelt!

— Hogyan hát nem ismered? A te régi jó barátodat, kivel oly sok szép napot eltöltöttél az iskola falain kívül?!

Zavartan néztem rá. Keresgéltem emlékeim között, hogy vajjon hol láthattam ezt az arcot, de bizony csak nem jutott az eszembe.

— Hát igazán nem ismered? — kérde bánatos hangon. — Emlékezz csak vissza!

Keztem emlékezni, de hiába emlékeztem. Végre megszántam szegényt.

— Ah! már emlékezem. Igen, igen, te vagy a — Gyuri!

— Igenj igen a Józsi!

— Józsi?! Ugy-e Biró Józsi? Igyekezett megismerni régi barátomat.

— No, látod, hogy rám ismertél? Persze hogy az vagyok. Hát te kedves barátom (!) hogy vagy? Igazán csodálom, hogy oly nehezen ismertél meg, azt a hü, önzetlen barátot, a ki oly sokszor megcsinálta a dolgozatodat Patakon?

— Patakon?

— Nos igen — Sárospatakon.

— Engedj meg, barátom én még ott soha sem voltam.

— Azaz, hogy nem is, ejnye no, hát azt mondtam hogy Patakon. Látod, milyen szóra-kozott vagyok. Hej, nem voltam az, mikor még egyszeri hallásra elmondtam a vasár-napi prédikációt! Emlékszel még rá, ugy-e? Kihagytam, hogy úgy van,

— De hagyjuk a mutat, beszéljünk a jelenről. Olvastam, hogy eljegyeztet magadnak Kuthy tanácsos lányát! Bizony csak szerencsés kópé vagy te.

Nem czáfoltam meg ezt az állítását sem, hanem vártam már, — hogy mi lesz tovább.

— Hanem én is mondhatok ám egy új-ságot! folytatva.

— Ugyan mit? kérdém kíváncsian.

— Emlékezel még Sárvary kisasszonyra?

— Sárvary kisasszonyra? Arra a szép-lős...

— Igen, igen, Ő két hét óta nőm.

(Jaj, de megijedtem erre! Nem értek én mégsem ahhoz, hogy soha nem ismert embe-rekről beszéljek.)

— Gratulálok! hebegtem.

— Hát gratulálhatsz is barátom, mert az igaz, hogy Pálma nem szép — (ezt hát mégis eltaláltam) — de gazdag! Harmincz-ezer forint van az uszályához kötve. Szülei az igaz, még nem adták ki a hozományt, kérem pedig nem akarok. Tudod nem zavar-

hatom meg a mézes heteket holmi anyagi dolgokkal.

De már ijedezni kezdtem. Bizonyos, hogy ez a fickó meg akar pumpolni.

— Hanem itt vagy te édes, régi jó barátom — folytatta tovább — te mindig jószívű voltál remélem, hogy most is kiségetsz pillanatnyi zavaromból!

— Hidd el, szívesen segítenék rajtad, hanem most az én viszonyaim sem a legjobb-bak. Nem vagyok ugyan pillanatnyi pénzzavarban, de oly kevés összeggel rendelkezem ez idő szerint, a melyre mulhatlanul szükségem van.

— Ejnye, csak nem fogod ezt az egy kívánságomat teljesítetlenül hagyni? Nincs többre szükségem négy-öt forintoskánál, aztán meg visszakapod a jövő héten.

— Nem lehet — kedves barátom — igazán mondom nem lehet. Nézd — folytat-tam, szemé elé tartva tárczámat — egy árva forint van benne. Ez az összes pénzem, ha kiadom, mi marad?

Barátom erre nem volt elkészülve s a képe hosszúra nyult.

— No, azt a forintoskát, azt ide adhatod!

Nem tehettem mást, csakhogy megszabaduljak tőle, odaadtam neki. (El is ment minden kedvem a katonazenétől.)

— Szervusz, édes barátom — mondá — tovább nem tartóztalak, viszontlátásra a más-sik héten.

Az am gazember, azt akartad mondani, hogy majd látjuk egymást a másik világon!

Akkor latsz te újra engem, mikor majd én még egyszer katonazenét hallgatok!

Drága muzsika volt az! Mert csak anynyit hallottam belőle, a mennyitől megijedtem aztán ez a régi jó barátom beszélt a ki bizonyosan jól bevacsorált az én keserves forintomból,

Fidibusz.

IRODALOM.

1848. A szabadságharcz legszomorubb emlékei azok, melyeket a Jókai-fele képes díszműnek most kezünkhez jutott 21—25 füzeté felelevenít. A stílusnak igazán bámulatos tömörsége az, mely rövid sorokban pontosan és hiven el tudja mondani ez országrendítő gyászesetek történetét, mindent a helyes szempontból. Nagy előnyére van a történeti hűségnek, hogy ahol csak lehet hasonmásban adják a fontosabb iratokat: Görgei és Kossuth levélváltását, Bobusné naplójának azon részét, mely a fegyverletételről szól, egy menlevelet s. b. Batthány erekléi után az aradi vértanuk reliquiái következnék Vécsey fészülete, a selyemkendő, melylyel Lázár szemét kötötték be stb. Itt a tömördek faragvány, a foglyok művei, a kivégzés helye Damjanich levele s a hős imája, melyet börtönében az utolsó éjjel írt.

A képek közül nem győznénk kiemelni a legszebbeket. Itt van Thorma kepe a 9 vértanú kivégzetéséről (mely szintén itt jelenik meg először) itt van Gregásnak és Kolárnak egy egy kitűnő Magyar tábor-a, Kossuth bucsuja a hazáól, Gyönyörű litografik Komárom végső tusairól. 5 nagy kép a világi fegyverletételről, itt van aztán Gujjon és Kossuth arczképei, ujonnan felfedezett olajfestmények után, továbbá Klapka, Görgey és Dembinszky részben fénykép, részben Orlay Petrico Soma akvarelljei után. S végre a mi művézi erőre, kompozícióra, érzékes izlésre és művészi érve egyaránt kitűnő, itt van egy egész sereg olasz alegorikus kép a magyar szabadságharczról, remek kis magyarzó szövegek kíséretében: A művész s a vértanú a rokonlelkek gyásza az ki ezekből a képek-ből mondja a magyarzó szöveg.

E füzetekkel a vállalat a 25-ik füzethez jutott. Visszatekintve innen, elmondhatjuk, hogy a vállalat méltó emléke a nagy időknék, s disze a magyar könyvpiacznak; különben már egyik kötetben is kapható diákkötésben 12 és 18 frtért; 1 füzet ára 30 kr. Kapható Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságnál Budapesten Váci u. 1.

A kis spanyol király. Annak a világháborúnak, a melyet Amerika indított Spanyolország ellen, legrokonszenvesebb alakja a kis spanyol király XIII. Alfonzo, a ki csak édes anyja a regens királynő borus arczából s abból a nagy valópörből, amin Madrid népe keresztül ment, sejtethi, hogy nagy dolgok történnek körülötte. A világ szenzációja a spanyol-amerikai háboru, a mely kelet bár nem kívánjuk, a nyugoti nagy beteg ember (igy hívják Spanyolországot.) vézromlására fog vezetni. Képes lapjaink természetesen arra törekednek, hogy mentül szobben bemutatassák irásban és képen a háborut. Ebből a versenyből győztelen került ki legelőkelőbb szépirodalmi hetilapunk az O r s z a g - V i l á g, a mely hétről-hétre pompás kivitelű képekben mutatja be a háboru nevezetes eseményeit és főbb szereplőit. E heti számban is, a melyet kívánatra mindenki megkaphat mintalapul, számos szép kép mellett közli a kis spanyol király és édes anyjának, Maria Zsófia regens királynénak arczképet, továbbá a kubai felkelők arczképeit. Az O r s z a g - V i l á g előfizetési ára negyedévre 2 frt, kiadóhivatala Hold-utca 7 szám alatt van. A ki most előfizet karácsonyra pompás kiállítású képekkel teli díszmunkát kap ajándékba.

A Pillangó. Ez a czime egy új, igen magas színvonalon álló heti élelzapnak, melynek immár 14-ik száma fekszik előttünk. Ugy tartalma, mint különösen az eddigelő nálunk páratlan művészetével megrajzolt képei, az új élelzapot, az ily nemü elsőrendű lapok közé emelik. A Pillangó bizonyára rövid idő alatt széles elterjedésre fog szert tenni és ezt annyival is inkább megérdemli, mert a hason-tartalmu és irányu legjobb külföldi lapokkal kiállja a versenyt és azokat Magyarországon feleslegessé teszi. Ajánljuk ugy egyeseknek, mint olvasó köröknek. E lapnak egytelene-gy számból sem szabad hiányoznia. Kiadóhiva-tal: Budapestben. Teréz-körut 35. sz. a. van. Előfizetési ára: negyedévre egy forint. Mutatvány számat kívánatra ingyen.

KÖZGAZDASÁG.

A gabona rozsdá.

Bár a rozsdagomba életmódját és fejlődését regebben ismerjük, azért még sincs teljes biztossággal kimutatva, hogy a gabonarozsda képes-e a gabonán teljesen kifejledni, illetőleg elér-e fejlődésének minden stádiumát a gabona növényen, avagy okvetlenül rászorult-e fejlődése folytán más gazdanövényre is, mint a hogy azt eddig de Bary észleletei alapján fölte-zik, hogy fejlődésének egyik stádiumában, nem a gabonán, hanem a sáskaborbolyan tenyészik.

Ezt Frank határozottan kétségbe vonja és de Bary és Ploveright észleleteivel szemben azt találta, hogy a Puccini graminis sporidial direkt a buzán csiráznak s így a gabonarozsda egy és ugyanazon növényen, t. i. a buzán teljesen kifejledik. De Bary azonban hosszú észleletek és többszöri kísérletek után jutott csak fentebbi meggyőződésére, azért minden-esetre Frank állítása is még többszöri ellenőrzést kíván s kísérletei még többszöri ismétlést igényelnek. Frank a zab rozsdájánál (Puccinia coronata) nem észlelhette annak direktfertőző képességét. Mindazonáltal nincs megczáfolyva, hogy a gabonarozsda fejlődése folyamán egyik fejlődési alakját az accidium alakot at ne ugorhatná, illetőleg ki ne hagyhatná.

Ha a rozsdagomba kifejledése minden áron megkivánna a közbeeső gazdanövény (sáskaborbolya) jelenlétét, akkor az accidium spora-cnak nagy elterjedtségük mellett igen nagy volna csiraképességük is, a mi azonban nem tapasztalható, sőt éppen ellenkezőleg, ezek a sáskaborbolyán képződő sporák igen sokszor meddők.

A gyakorlatra nézve sokkal nevezetesebbek a Beselernek közlései, melyeket hosszú tapasztalata után levont.

Tudjuk — ugymond — a gyakorlatból hogy az összes gabonanemeink igen soka-

szenvednek

többet szenvednek

Kissé

nemmel azo

ellentallóbbak

azonban áll

állóbbak és

dátó, melye

sebb vastag

kalászaik:

lyek gyöngé

Ennek oka

gabonanövé

baó vannak

inkább ell

tolásanak.

Az ser

fajtaból oly

ellentallóbb

bek a rozsd

Beseler

lalkozik rés

nyek ebbeli

zástól? A

vagy kevés

álni a szem

taplalkozás

a légeynek

igen buja,

leszt, melye

alkotásuak,

gabbak, mi

taplalkozott

Nem l

gombok is

vényeket,

melyekben

ben különö

találnak.

Az ist

többet szer

malisan tá

burgban, h

a rozsdátó

hogy légen

nagyobb

ujabban is

által azon

rozsdá kár

ellentallóbb

telenek vol

szuperfosz

Mert bizon

tebtát szup

vésbé lép

talajokon

ritkán fog

Nem

istenek ho

Cyprienber

az okor h

egészen, c

mivel lakó

ezeket a h

szentül m

vizmus m

nemcsak a

év előtt m

még azokb

Aristides

töltöttem,

halála utá

Hősü

le,ény vol

társain ur

természete

len szelid

A vic

kis gyerek

kozásban

nyult vol

hátára ter

nagy meg

Ezen

mindenk

szenvednek rozsdagombáktól, de egyik fajta többet szenved, a másik pedig kevesebbet,

Kissé bajos azonban minden gabona-nemmel azon fajtákat megnevezni, melyek ellentállóbbak a rozsdagombák iránt, Annyi azonban áll, hogy azok a gabonafajták ellentállóbbak és kevesebbet szenvednek a rozsdától, melyek erőteljesebbek, melyeknek erősebb vastagabb a szalmájuk, nagyobbak a kalászaik; míg ellenben azok a fajták, melyek gyöngéd alkotásúak, többet szenvednek. Enekek oka talán abban van, hogy az erősebb gabonanövények sejtfalai vastagabbak és jobban vannak átívódva, kovasavval s ezáltal inkább ellenállnak a gomba-spórák behatolásának.

Az sem lehetetlen, hogy egyazon gabona fajtából oly egyebet válasszunk ki, melyek ellentállóbbak, míg mások megint érzékenyebbek a rozsdára okozta bántalom iránt.

Beseler azonkívül azon kérdéssel is foglalkozik részletesen mennyiben függ a növények ebbeli ellentálló képessége a táplálkozástól? A gabonanövények t. i. vagy jobban, vagy kevésbé jól képesek a rozsdának ellenállni a szerint, a mint a gabonanövények táplálkozása rendes vagy rendellenes. Így pl. a légenyének tulságos mennyisége a földben igen buja, a nedvben gazdag növényeket fejleszti, melyek gyorsan felsarjadzanak, gyengébb alkotásúak, puhábbak és porteinben gazdagabbak, mint a velők egyenlő koru reudesen táplálkozott növények.

Nem kell tehát csudálni ha a rozsdagombák is inkább ellepik azokat a gabonanövényeket, melyekbe könnyebben behatolnak s melyekben bővebb táplálékra akadnak s melyben különösen sok légeny gazdag táplálékot talál.

Az istálló trágyával táplált növények többet szenvednek a rozsdától, mint a normálisan tápláltak. Tapasztalták pl. Mecklenburgban, hogy a buza nagyon sokat szenved a rozsdától, s az által segítettek a bajon, hogy légenyt elvonó növényeket-cukorrépat nagyobb mennyiségben termeltek. E célból újabb ismét cukorgyárakat építettek, s ez által azon indirekt hasznot érték el, hogy a rozsdára káros ápadtak, buzájuk a rozsdára ellentállóbbá lett, mert a répatermelők kénytelenek voltak talajuk foszforsav tartalmát szuperfoszfát gyakori elhintés által öregíteni. Mert bizonyos, hogy minél több foszforsavat, tehát szuperfoszfátot kap a talaj, annál kevésbé lép fel a rozsdára. Foszforsavban gazdag talajokon vagy egyáltalán nem, vagy igen ritkán fog jelentkezni.

CSARNOK.

Herkules.

Irta: Armand Sylvestre.

Nem Görögországban, az istenek és fél-istenek honában született, hanem csak Saint-Cyprienben, Toulouse egyik elővárosában, hol az okor hangzatos nevei még nem veszték ki egészen, csak abból az egyszerű okból sem, mivel lakói egyenes leszármazói azoknak, kik ezeket a hangzatos neveket viselték és enzentül megvagyok győződve, hogy az atavizmus misztériumaiban fellelhető a kules nemcsak a hős sorsához, de nevéhez is. Husz év előtt még mint utczagyereket ismertem meg azokból az időkből, mikor a szünidőket Aristides nagybátyámnál, egy csodaszentnél töltöttem, aki azonban igaz hívő hírében állott halála után is.

Hősünk fekete, göndör haju marczona leány volt, nagy erejénél fogva összes kortársain uralkodhatott volna, azonban birkozó természetére daczára is, alapjában véve, végtelen szelid lelkületű volt.

A vidék szokása szerint, ő is már mint kis gyerek gyakorolta magát a római birkozásban s anélkül, hogy ellenfele derekához nyult volna, már akkor is nagy ügyességgel hátára terítette birkozó társát, a szakértők nagy meglepedésére.

Ezen a vidéken a veriben van ez már mindenkinék. — Akkor és még később, mikor

úár idősebbek voltunk, Daudet és Lachario Astouck, ha sikmezőn találkoztunk, meg nem állhattuk, hogy meg ne ragadjuk egymás vállait.

Herkules azonban komolyabb hivatásra volt szánya. Atyja kovács volt és kovácsműhelyét ráakarta bizni.

A műhely nagyon kicsiny volt, de elég nagy arra, hogy jövedelméből jusson a családnak kenyér. Herkulének, ki minden testi gyakorlatot megszokott, tetszett ez a hivatás és valóban felséges látvány volt, amikor az üllő előtt egy nehezen mozdítható vasrudat kovácsolt, izzó piros végéből szikrákat csalva ki. A cseréptetejű apró házacskában, melyeknek küszöbjein öreg anyókák ültek csacsogva mint a szarkák, mindenütt szerették.

Igy nőtt fel boldog tevékenységben, míg — tizenhat éves korában — Diskával találkozott, mert ő maga is sokszor rándult át arra a szomszédos, nagyon is került és hirhedt helyre, ahol az a Gitanos-horda lakik, melynek még mai nap is Toulouse a hazája s amelynek még ötven évvel ezelőtt királynéja volt, ki a hatóságokkal tárgyalt. Ez a hely a legérdekesebbek egyike, a barbarizmus oázisa a modern civilizáció egyhangú sivatagjában. Az ember messzi idegen országban képzelet magat mikor ezeknek a különös bronz-sziáü lények rongyokba öltözött, azokkal a kifejezésteljes típusokkal s nagy, szelid és mégis ravasz szemekkel, csapatokban körülveszik és koldulnak. Mindig van közöttük egy-egy pár gyönyörű szép, korán éret leány, göndör hajakkal, elragadó vonásokkal s az ifjuság bajos gyengéséggel. Ezek között minden bizonnyal legszebb volt Diska, aki körülbelül tizennégy éves lehetett s akinek a társnők között sokkal világosabb színű arczbőre felséges fenytelen volt, csillogó reflexekkel, egy árnyekhoz hasonlóan, melyen a holdvilág sugarai sikkának végig. És alig ösmerte meg őt Herkules, mikor szive es ezse annyira betellett általa, hogy semmi más érzelemnek, gondolatnak nem maradt helye. Olyan volt, mintha felfordult volna vele a világ s egyedüli öntudatos gondolata az volt, hogy mihelyt beesteledett, ellopódzkodjék bazulról s a farasztó napi munka daczára a Gitanostanya körül kószáljon, hol az anyák régi mór énekekkel altatták gyermekeiket. Ez a gondolat valóságos rögeszméjévé vált, melynek nem tudott ura lenni.

Egy este, mikor a leány nagy vizes korsóval jött a folyótól, megszólitotta. Megkérte, hogy majd ő viszi helyette a korsót. A leány nevetve beleegyezett s mikor célhoz érték, gunyolódva faképnél hagyta. Ez kezdete volt a leány részéről a kaczérkodások egész láncolatának, melyek talán öntudatlanok voltak, azonban a szegény ifjut csaknem megörjítették. Minden kedvét elvesztett, csak azt szerette volna, hogy a lány előtt dolgozhassék, hogy meglássa erejét s ügyességét. Azonban Diska nem mert bejönni a Peyrolade-utczába, az előváros közepébe.

Félt a guntól, melynek faja ki volt téve a toulousi polgárok részéről, a kik a kisvárosi alacsony elméjűeknek megfelelőleg oktalan gyűlölettel viseltettek a cigányság iránt.

Mikor Herkules bátrabb lett, valódi szerelmi vallomásokot tett Diskának, aki pajzán mosolylyal hallgatta ezeket végig és — habár bizonyosan sokkal többet tudott a szerelemről, mint udvarlója — úgy tett, mintha nem értené, hogy egy kissé megkinozza Herkulést.

Azután fekete szemei pokoli lángocskákat löveltek, melyeket csak alig enyhítettek a hosszú szempillák. És fehér villámok cikáztak át ajka sötét bitorán. Nagyon kétes volt még, vajjon megy-e valamire Herkules a leánynyal, mikor atyja megtudta történetét. Szép dolgok történtek ekkor a házban. A nagy kalapácsok csak úgy röpködtek a falhoz. »Egy cigány leány!« Az öreg embert majd a guta ütötte kétkébeesett átkozódásokor. — Eskü alatt akarta fiával megígertetni, hogy többé nem keresi föl a cigány leányt. Azonban Herkules becsületos fiu létére megtagadta ezt. Ekkor az öreg elűzte őt a háztól s néhány nappal később ott lehetett őt látni a híres

Mange-Matin akrobata bódéja előtt, a Lafayette fasor közepe táján kurta nadrágban, mezíten karokkal, a mint peezkesen föl-alá sétálva a legmerészebb fogadási ajánlatokat tette azoknak, a kik őt földhöz vágják.

Most Rosignol urnak, Rosignol—Rollin öcscsének a művésze-sapatjához tartozott és egész Franciaországban hozzá méltó hírnévre tett szert. Természetesen nem hiányzott a neuilly-i országos vásárról sem, hol sikerei frenetikus lelkesedést keltettek, ahová eljöttek a kekottok őt megbámulni.

(Vége köv.)

Nyilt-tér.

A

KONYÁRI SÓSTÓ-FÜRDŐ

az egyedüli,

amely biztosan gyógyítja a **köszvényt, csuzos reumatikus bántalmakat, görvélykört, csontszut és zuzódásokat, a legkitünőbb gyógyfürdő borbajok, belsődaganatok, mindennemű titkos betegségek, sápkór** s más betegségek gyógyítására

bérbeadó.

Értekezhetni lehet Fay Sándor fürdő-tulajdonosnál a fürdőtelepen. Posta, táv-irda és vasuti állomás: Hosszu-Pályi.

Van szerencsém a nagyérd. hölgy-közönség szives tudomására hozni, hogy régóta fennálló jóhírű

női divat és szabásztermemet

f. évi május hó 1-től kezdve a Nagypéterfia-utca 820. sz. a., Dr. Csikos-féle házba

helyeztem át.

Midőn e körülményt igen tisztelt megrendelőimmal tudatni bátorkodom, egyszersmind megragadom az alkalmat, hogy széles körben ismert varrodámat, hol a legelőgásabb utczai és bál toillettek, valamint a legkülönfélébb divatok szerint készült női ruhák a legzolidabb és tökéletesebb kivitel mellett felette jutányos ártért kaphatók — b. figyelemükbe ajánlom.

Gyászruhák 24 óra alatt készíttetnek.

Tisztelettel

KATZ LUJZA.

Sömör-betegséget:

száraz, vizenyős, pikkelyes sömört (Flechten) az e bajjal együtt járó, csaknem kiállhatatlan **bőrviszketőget** jótálás mellett még a legsúlyosabb esetekben is, alaposan gyógyít a **Dr Hebra sömörirtó**ja. Külső használatra való, nem ártalmas. — Ára hat forint o. é. előre beküldéssel (lehet levélbélyegeken is) vagy utánvétellel, mire a szállítást vám- és bérmentesen teljesítjük. Czím: St. Marien-Drogue-erie, Danzig. (Deut.-chland.)

